

До протоколу № 158
від 17, 22 жовтня 2024 року

ВИСНОВОК

**до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що стосуються торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах»
(реєстр. № 11341 від 14.06.2024)**

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука 17, 22 жовтня 2024 року (протокол № 158) розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що стосуються торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах» (реєстр. № 11341 від 14.06.2024), поданий Кабінетом Міністрів України.

Комітет Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою перегляду законодавчих основ організації державної системи забезпечення безпеки судноплавства, а саме:

підвищення рівня забезпечення безпеки судноплавства в територіальному морі, внутрішніх морських водах, акваторіях морських портів та на внутрішніх водних шляхах;

приведення норм національного законодавства у відповідність до міжнародних багатосторонніх договорів (конвенцій), стороною яких є Україна, у сфері торговельного мореплавства, як держави прапора, держави порту та прибережної держави;

наближення до законодавства ЄС;

спрощення деяких законодавчих норм, усунення наявних змістовних і термінологічних колізій;

дерегуляції.

Комплекс законодавчих завдань у законопроекті, що є предметом відання Комітету, включає:

уточнення обов'язків судновласника і капітана, що впливають з міжнародних договорів України, зокрема стосовно комплектації, кваліфікації, обслуговування і безпеки екіпажу;

виправлення законодавчих прогалин стосовно дипломування моряків (зокрема, стосовно членів екіпажів риболовних суден і рядового складу екіпажів

усіх суден), наведення вичерпного переліку членів екіпажів морських і річкових суден, посади яких відносяться за міжнародними договорами України або законодавства ЄС до регульованих професій і потребують дипломування (сертифікації);

удосконалення правової конструкції комплексу вимог, що стосуються кваліфікації палубної команди суден внутрішнього плавання (переліку посад, кваліфікаційних документів, порядку видачі, випадків виключень, строку дії, врахування віку, медичних показників тощо).

Комітет розглянув законопроект в частині предмету відання, зокрема зміни до Кодексу торговельного мореплавства України, що стосуються підготовки і дипломування моряків, а саме питання:

- щодо документів, які підтверджують кваліфікацію членів екіпажу судна внутрішнього плавання (виключення з переліку документів, які підтверджують професійну компетентність членів палубної команди судна внутрішнього плавання, документ про освіту відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня);

- термінологічного характеру (заміна терміну «освітні програми» членів екіпажів на «програми підготовки»);

- доповнення Положення про присвоєння та підтвердження кваліфікації членів екіпажу судна внутрішнього плавання додатковою вимогою щодо освіти членів екіпажу судна внутрішнього плавання.

До Комітету надійшли такі експертні висновки:

1. Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ), яке надало свої зауваження та пропозиції до проекту Закону щодо:

1) термінологічних неузгодженостей та тлумачення термінів «безпека судноплавства», «судновий журнал», «лихо на воді (лихо)», «капітан», «адміністрація морського порту», «суднові відходи»;

2) ризикованості виключення з переліку видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, діяльність з перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом;

3) наявної невизначеності правового регулювання, яка виникає із внесенням уточнення «(зокрема, адміністрацій морських портів і служб капітанів морських портів)» до ч. 1 ст. 16 Закону України «Про морські порти»;

4) незрозумілою, на думку ГНЕУ, є процедура передачі повноважень та відповідного майна від державної установи до державного унітарного підприємства щодо здійснення навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавства.

Також спеціалісти ГНЕУ зауважують, що законопроект про внесення змін до законодавчих актів не може містити перехідних положень.

2. Офісу підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу зазначає про наявність у законопроекті положень, які стосуються міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права.

3. Міністерства освіти і науки України, яке надало пропозиції термінологічного характеру до законопроекту в частині приведення Закону України «Про внутрішній водний транспорт» у відповідність до Закону України «Про освіту» та пропонує доповнити абзац перший частини тринадцятої статті 30 Закону

України «Про внутрішній водний транспорт» терміном «програма підготовки» та не виключати термін «освітня програма».

4. Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, яке повідомило, що підтримує прийняття законопроекту.

5. Міністерства фінансів України (далі – Мінфін), яке зазначило, що реалізація акта не впливатиме на показники закону про Державний бюджет України в поточному бюджетному періоді та не потребуватиме внесення змін до нього.

Також спеціалісти Мінфіну звертають увагу на необхідність залишити норму, якою передбачено, що (до створення Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері транспорту) методика встановлення розмірів ставок портових зборів має затверджувати центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського та внутрішнього водного транспорту.

6. Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке підтримує законопроект без зауважень і пропозицій.

7. Національного агентства кваліфікацій, яке не має пропозицій та зауважень до проекту Закону.

8. Адміністрації державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, яка не має зауважень та пропозицій та висловлює підтримку проекту Закону.

Підкомітет з питань вищої освіти на своєму засіданні 18 вересня 2024 року розглянув у межах предмету відання Комітету з питань освіти, науки та інновацій проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що стосуються торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах» (реєстр. № 11341 від 14.06.2024), поданий Кабінетом Міністрів України, подані до нього експертні висновки та пропонує Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений законопроект за основу.

Заслухавши та обговоривши інформацію начальника Управління морського та річкового транспорту Міністерства розвитку громад та територій України Іляевича Я.Я., Заступника Голови Комітету Колебошина С.В., Заступника Міністра освіти і науки України Винницького М.М., **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що стосуються торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах» (реєстр. № 11341 від 14.06.2024), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок та висновок Міністерства освіти і науки України Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури, визначеного головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК